

Robert Perišić

NAŠ ČOVJEK NA TERENU

(ulomak iz romana, 2007)

"Ima šta oglasa?", upitam, vidjevši tamo Plavi oglasnik, rastvoren, na stoliću.

"Ima ih par za nazvati", reče ona, pa ode tamo, sjedne na kauč, a ja u staru gazdinu fotelju.

Čitala ih je naglas: nudili su se stanovi fini, dostojni čovjeka... Sklopio sam oči i slušao njezin glas. Dok je čitala te kvadrature i pozicije, u glavi su mi se stvarale slike, prema zadanom opisu: "*Mirna i tiha ulica, klima, lift...*"

I već smo se penjali u oblake, tamo iznad tihe ulice... Pa si zamišljamo život... Gledajući odozgo... Iako nije sto posto sigurno treba li nam sva ta tišina i mir... Ili nam treba, kako je pisalo ispod, u drugom oglasu, "*blizina tramvaja, vrtića, škole*", što nas je tjeralo da zamišljamo vlastitu djecu kako ubrzano rastu i preskaču iz tog vrtića u školu, dok rečenica još traje.

"A centar? Ima šta u centru?"

"*Potkrovlje, adaptirano, strogi centar, parking.*"

I odmah se vidimo gdje silazimo iz tog potkrovlja, pa hodamo s kave na kavu tamo po centru, sve usput, kao kad ideš po cigarete, pa sretnoš masu ljudi i udišeš vrevu ulice, taj beskrajni život.

Radili smo to svaki dan. Lebdeći tako u bestežinskom stanju, čitajući oglase, osjećali smo kako je život lagan, promjenjiv, i savršeno smo razumjeli ljude koji su, nakon opisa stana, dodavali riječ "hitno".

Hitno, hitno, hitno.

Hitno u taj zamišljeni život.

"Ajde."

"Ajde ti."

"Ja sam prošli put zvao."

"Ah... Daj."

Bilo je ljepše čitati te oglase u bestežinskom stanju nego ulaziti u niže dijelove atmosfere, razgovarati s tim ljudima, čuti im glasove, osjetiti kako su konkretni. Bilo je nešto iscrpljujuće u tim razgovorima.

Ipak, trebalo je nazvati taj broj.

Broj uz koji su napisali "hitno".

Bili smo, stvarno, u ovom stanu malo predugo. Počeo nas je nervirati taj namještaj koji su gazde ubacili prije nove ere... A moj frend Markatović i žena mu Dijana kupili su stan na kredit i uredili ga moderno, što kažu, svemirski. Bili smo tamo nekoliko puta: skuhalo bi nam neki slow food, pa bismo pili sivi pinot iz Goriških brda i osjećali se kao neka nova elita u tom dizajniranom stanu punom svjetla.

I svaki put kad bismo se vratili od njih, naš nam je unajmljeni stan izgledao... humanitarno. U njih sve neki futurizam, a u nas tamni ormari koji mirišu na mrtve bake.

Nismo otvoreno govorili o tome, ali hvatao sam to razočaranje u zraku i, ne znali me jadi, dolazilo mi je da se pitam jesam li uspio... u životu.

U životu?

Pa koji život, tek sam počeo – nakon rata i svih tih sranja... Tek sam odahnuo.

Ali eto, vratismo se jednom od Markatovića, s tog fatalnog slow fooda... Nekako mi teško pao, pa nisam mogo zaspat, nego sam uzeo pivo iz frižidera, pa gledam okolo, tu gajbu i taj namještaj gadni... *Pa digni i ti kredit* – šapne mi glasić (valjda je to bio moj dobri anđeo)... Zbunilo me to... Gle, ne bi mi nikad palo na pamet. Jer držah se još uvijek rokerom... Ali eto, reče glas, pogledaj Markatovića, tvoja generacija, a ima takvu gajbu i još blizance ima. Pa zašto ne bi i ti?

Hm, ja i kredit... kredit i ja... Razmišljao sam o tome te noći, one noći, ne znam točan datum... Razmišljao sam... Još smo, činjenica je, u Sanjinom studentskom stanu, iako je ona završila faks... A moj stari – to mi kaže svaki put – u mojim je godinama već... A moja stara, ohoho, ona je u mojim godinama već... Ma šta da ti pričam, a kako se tada živjelo, bolje da ti ne pričam, za cipele nisu imali, a ipak su djecu napravili, i još kuću sagradili... Pa se sada čude – normalno – o čemu mi mislimo, ja i Sanja... Da li mislimo? Kad mislimo? Kad mislimo misliti?

Imamo poster Marleyja na zidu, crno-bijeli portret, onako državnički, pa sam ga pogledao: šta li rasta misli? A on džoint u usnama zagonetno drži. I Mapplethorpeov torzo nekog crnca imamo, na drugom zidu, koji me motivira da redovno radim trbušnjake... Eto to smo investirali. I onda ti, evo, dođe tako, da se zamisliš... Kredit, sunce mu balavo... Ustao sam te noći i gledao okolo. Kao da se opraštam s nečim.

Kad sam prvi put ovdje prespavao, Sanjina unajmljena gajba činila mi se rezidencijalno: na petnaestom katu nebodera, iznad okretišta tramvaja... Pogled je bio toliko dobar da me bilo strah prići prozoru: činilo mi se da ću izletjeti.

Naravno, tu prvu noć došli smo pijani.

Pazili smo da budemo tihi zbog cimerice u drugoj prostoriji. Ja nisam mogao svršiti. Ona mi je pokušavala pušiti, ali vidjelo se da nema iskustva. Bilo mi je drago zbog toga, iako su me njeni zubi grebali. Nastavili smo se ševiti, kondomi su se brzo sušili, guma mi se nabijala na glavić. U treći sam napokon svršio. Nisam pojma imao, nit sam planirao šetati noću po tom stanu... I kreditima glavu razbijat.

Ali, kad sam onomad prvi put došo, sutradan sam došao ponovo, a treći sam dan preskočio – da ne ispadne da sam se uselio.

Pokušavao sam se držati nekakvog ritma, tako da moje preseljenje nikad nije službeno proglašeno. Dolazio sam navečer, stihijski, kao da sam čuo da je dobar film na televiziji.

"Nisam ništa organizirao i nemam nikakvih predviđanja", napisao sam joj tada na razglednici koju sam, iz fore, poslao iz Zagreba u Zagreb.

To joj se svidjelo.

Sve joj se sviđalo što sam govorio.

Na doručku sam valjao fore, svjež ko jutarnji kruh, hrskav, zabavljah i cimericu, Elu, da se ne ljuti, a nije je bilo teško nasmijati, pa se činilo da nema ništa protiv što se frajer u gaćama mota po kući – i tako, ona je spavala u sobi, a ja i Sanja, zgurani, na kauču

u dnevnom boravku... Zaključavali smo, tihim, brzim, okretom ključa, kad bismo vodili ljubav. Kasnije bismo tiho otključavali i pretrčavali do kupaonice.

Prvih godinu dana uporno sam plaćao svoju suterensku garsonijeru, u drugom dijelu grada, da ne izgubim neovisnost. Tamo su mi, kao, bile stvari.

Tjerao sam se da ponekad prespavam tamo. Pokušavao sam održavati ritam. Nisam želio posve izgubiti neovisnost. Dolazio bih tamo, ležao na leđima, neovisno, slušao svoj stari radio i zurio u plafon.

Ela je u nekoj fazi postala nervozna za doručkom, bez obzira na to što bih ja otišao u dućan i kupio svakome po krafnu.

Kad je jednom našla hrpicu mog rublja u veš-mašini, s pomalo gadljivom facom je rekla: "O, pa vi ste u ozbiljnoj vezi!"

"Pa šta da radim s tim njegovim gaćama?", Sanja se nervozno branila, a ja sam se osjećao krivim.

Zurio sam u njih dvije, pokunjeno.

Rekoh Eli opravdavajući se: "Pa znaš, ja nemam mašinu..."

Tu su se počele smijati.

Dugo su se smijale... "On nema mašinu", ponavljale su i onda bi se opet stale hihotati, pa previjati od smijeha.

Ali Ela je ubrzo našla novi stan.

Naš seks je postao bučniji. Mene su tete u dućanu počele zvati "sused": kupovao sam kruh, salamu, mlijeko, novine, cigarete, dvije krafne i nepostojeći jogurt.

Sve je išlo samo od sebe, bez posebnog plana. Uživali smo u tom eksperimentu. Naše prvo zajedničko ljetovanje, onda jesenske šetnje u Veneciji, Biennale, Peppersi u Beču, Cave u Ljubljani, drugo ljetovanje, treće, Egipat, Motovun, i tako dalje... Zajednički

prijatelji, tulum, organizacija... Sve se fino kotrljalo, kao da priroda misli umjesto nas. Sve do jedne nevidljive točke.

Onda smo, u jednom trenutku, ne znam točno kad, počeli čekati... Čekati da se, kao prije, stvari nastave događati same od sebe.

Ali ponekad si, u neke šuplje dane, mogao doslovce osjetiti stajanje na mjestu.

(...)